

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 4, Telefon 24-21-22-44. Mesečna naročnina 22 Lr. — Ček, red. Ljubljana 18.000 za naročnino in 18.000 za inzerat. Izključno dostopstvo na oglaševanje in izdajanje in izdajanje: UPI S. A. Milano. Rokopisov ne vračamo.

SLOVENE

APRIL - 1945

26

CETRTEK

Der Wehrmachtbericht im heutigen »Jutro«

Borba za vsako ped zemlje v Berlinu

V Italiji se je težnja bojov prelozila ob Pad — Nadaljnja utrđitev položaja na južnem odseku vzhodnega bojišča

Führerjev glavni stan, 25. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na obeh straneh spodnje Wesere pri Delmenhorstu so vsrdno naše divizije ob majni izgubi ozemlja vse angleske in ameriške prebijalne poskuse. Od Wesere do zahodno od Bremena ob teku Laba pri Lauenburgu trajajo obrambni boji z isto jakostjo. Naši oddelki so obdržali svoje položaje, nudi sovražnik žilav odpor. Zopet smo zasedli mesto Brauneburg.

V bitki za Berlin traja borba za vsako ped zemlje. Na jugu so Sovjeti prodrlj do črte Babelsberg - Zehlendorf - Neukölln. Na južnem in severnem mestnem področju trajajo ogroženi poulični boji. Zahodno od mesta so sovjetske oklepniške osti dosegle področje pri Nauenu. Severozahodno od Oranienburga smo obdržali severno obalo Steftinskega prekopa napram močnim napadom. Ponovni sovražni napadi na Eberswald so dovedli do sovražnih vdorov v južnem mestnem delu.

Medtem ko so se Amerikanci zadržali nadalje ob reki Mulde in na saskem področju, pa so sovjetske napadale osti dosegle Labo med Riesu in Beigernom.

Ameriški oklepniki, ki so prodrlj južno od Bavarkega gozda so dosegli Cham ter sunili dalje proti jugovzhodu.

V Italiji se je težnja bitke s sunkom močnih sovražnih pehotnih in oklepniških oddelkov med Reggio in Ferrare prelozila ob Pad. Napadi 5. severnoameriške armade na ligurskem obalnem področju in zahodno od Apeninov so obdržali v glavnem pred našimi planinskimi položaji.

Močne ameriške sile so se na planinskem področju severne Dalmacije prerinile do področja pri Reki ter so ob mestnem robu v boju z našo posadko.

Na južnem odseku vzhodnega bojišča se je položaj utrđil. Težnja bojov je bilo večer pri Brnu, kjer so boljševiki dosegli globlji vder. Severozahodno od Moravske Ostrave so bili zvisokimi izgubami razbiti sovražni prebijalni poskusi.

Hrabra breslavska posadka je ponovno odbila vse napade. V odlični bojni skupnosti so oddelki vojske, ljudske vojske in civilne uprave držali trdnjavo od 17. februarja proti neprekinjenemu navalu po številu in gradivu daleko premočnih Sovjetov.

Dobro so napredovali naši protinapadi na področju pri Grlitzu, Bautzenu in Kamenzu. Weissenburg smo osvobodili sovražnika. Boljševiki so imeli v teh bojih izredno visoke izgube, nam je padel številni plen v roke.

Na kopni pri Pillau so težki boji dovedli do gladkega obrambnega uspeha.

Zaščitne ladje vojne mornarice so pred severnonorveške obale sestrelile 9 sovražnih lovskih bombnikov.

Podnevi so šibkejši sovražni oddelki vrgli bombe na južno Nemčijo. V noči je bil Kiel cilj britanskih bojnih letal. Angloameriška letala v nizkem letu so nadaljevala s strahovanjem civilnega prebivalstva z bombami in streljanimi.

Dodatek k vojnemu poročilu

Trst, 25. aprila. DNB. Sušak in Reka sta bila očistena sovražnih sil ter sta trdno v nemških rokah.

Führer v trdnjavi Berlin

Ves svet občuduje hrabre branilce nemške prestolnice

Berlin, 25. aprila. V boju za nemško prestolnico Führer sam odloča o posredovanju sil in dovoljuje ojačanje. V vsakomur razgovorih dajejo močje, odgovorni Führerju za berlinsko obrambo, poročila o stanju položaja. Führer kliče k sebi častnike in vojake, ki so se v boju posebno odlikovali neposredno z bojnega polja ter jih lastnoročno odlikuje. Tako je dobil n. pr. podčastnik Paul iz nekega polka protiletalskega topništva viteški križec neposredno iz Führerjevih rok. Podčastnik Paul je uničil sedem težkih sovražnih oklepnikov. Vsi ti močje, ki prihajajo iz boje k Führerju, mu poročajo o volji po odporu in bojnem duhu berlinskih branilcev. Po povratku k svojim skupnam na bojišču pa sporočajo svojim tovarišem, da ima Führer trdno in neomajno voljo, da obvlada položaj in da uspešno konča bitko za Berlin.

Berlinski delavstvo stoji v trdni odločnosti ramo ob ramo s tovariši vojske ter je neutrudno pri izdelovanju orožja za odlično borbo. Tako so n. pr. v nekem oborožitem obratu kljub temu, da je udarilo več sovražnih granat in obratne prostore, nadaljevali z delom in dali vojski novo izgotovljeno orožje.

Gauleiter nemške prestolnice dr. Goebbels je v pozivu berlinskemu prebivalstvu izprizil svoje neomajno prepričanje, da bo nemška prestolnica osvobodjena pritiska in da bo nazaj pognan mongolski naval, ki je pridrel z vzhoda. Gauleiter dr. Goebbels je z najvišjim priznanjem, pohvalil voljo do borbe, ki jo kažejo Berlinčani.

Berlin 25. apr. Borba za nemško prestolnico, v kateri poveljuje Führer osebno, vzemirja ne le vse Nemce, temveč ves svet. Vse radijske postaje in časopisi vsega sveta prinašajo na prvem mestu vesti z bojnega področja v Berlinu. V neštevilnih pogovorih razpravljajo le o borbi za Berlin. Mislj vseh Nemcev so usmerjene ne le na junaško borbo čet, temveč na osebo Führerja, ki vodi vojaške operacije. Mislj vseh Nemcev se združuje v želje in molitve za njega.

Okoli Führerja so zbrani Gauleiter in državni obrambni komisar Berlina dr. Goebbels in najvišji vojaški ter politični sodelavci. Ta štab odločnih močj je jedro berlinske obrambe. Tamkaj javljajo osebe, odgovorne za posamezne odseke Führerju, položaj na bojišču. Führer potem sam osebno odloča, kam je treba rezervne sile vreči na to ali ono žarišče bojev, kam je treba odposlati ojačenja, kje je treba pomagati.

Borba za Berlin je v središču obrambnega boja, ki ga vodi Nemčija napram vsem stranem. Spričo boja za Berlin pa niso pozabljeni ostali bojni odseki. Vr-

hovni poveljniki teh odsekov so v najtesnejši zvezi s Führerjem.

Ce je Führer napravil potrebne odločbe za prihodnje ure, potem sprejema častnike in vojake, ki prihajajo neposredno z bojnega polja k njemu in ki so se v obrambi posebno izkazali. Iz njegove roke prejemajo potem odlikovanja za svojo hrabrost. Iz poročil teh vojakov, katerih kroji nosijo sledove borbe, dobiva Führer sliko hrabrosti, ki prinaša berlinske branilce. K Führerju je prišel nek poveljnik neke brigade naskakovalnih topov, nek stotnik, ki je s svojimi enicami v dveh dnevih uničil preko 90 sovjetskih oklepnikov. Odlikovan je bil z viteškim križcem, kakor nek podčastnik, ki je tekem čet ure z oklepniško pestjo uničil 7 težkih oklepnikov. Kadar se potem ti vojaki vračajo k svojim bojnim skupnam, sporočajo svojim tovarišem, da je Führer izredno odločen močj, ki je neomajno prepričan, da bo kos položaju ter da bo vzdržal v borbi za Berlin.

Zaupanje v uspešnost tega obrambnega boja, o katerem je dr. Goebbels v povsem novem izgovoru neomajno gotovost, da bo nemška prestolnica zopet osvobodjena, temelji na zadržanju in bojni moralni berlinskega prebivalstva. Znani so neštevilni primeri skrajno hrabrega in drznega obnašanja, one berlinske žilavosti, ki je že vedno vzbujala v svetu začudenje. Tako so berlinski delavci v neki oborožitveni tvornici, okoli katere so pokale granate, delali naprej ter ustvarjali nova orožja in municijo in strelivo, ki je dospelo neposredno pred vrata podjetja v roke četam.

Bitka za Berlin je postala simbol nemškega boja. Mnoga nemška mesta so se hrabro in zagrinjeno branila pred sovražnim navalom, druga pa se pripravljajo na slično obrambno borbo. Bitka za Berlin pa jih ne prekaša le z ozirom na razširitev, silo in množico gradiva, ki ga dovaža sovražnik, temveč jih prekaša v usodnostnem pomenu. Tukaj ni borba le za Nemčijo, tukaj je borba za Evropo. Zato pa je neobhodno potrebno postaviti se proti sovražniku na vseh ostalih bojiščih z odločnostjo, da ima Führer čas in prostost dispozicij, da lahko vrže v borbo vse razpoložljive sile.

Vsa Nemčija ve, da je Führer v Berlinu, vsa Nemčija ve, da ostane vsako bojišče važno in da odloča njihova volja po odporu in odločnosti za borbo v celo kupnem položaju, čeprav je bitka za Berlin v središču poročil. Zato pa se hočemo boriti, kjer smo in Führerja podpirati v njegovi borbi, v boju, ki je morda najtežji in najhujši v vsej nemški zgodovini.

Berlin pa je v teh dneh simbol nemškega odpora.

USA znižala obroke nemškim ujetnikom

Stockholm, 25. aprila. Kakor javlja iz Washingtona, je severnoameriško vojno ministrstvo znižalo obrok živil za nemške vojne ujetnike. Severnoameriško časopisje pa najavlja še nadaljnje znižanje v bodočnosti.

Ta vest iz Washingtona nam ne pove nič novega. Kajti bivši predsednik Roosevelt je malo pred svojo smrtjo moral pozvati ameriški narod, da zahtegne pas ter je napovedal ustavitve pošiljk živil zasedenim delom Evrope, celo Angliji. Svet se je zavedel gospodarske katastrofe, v katero je zajadrala ta prej tako bogata zemlja s pomočjo neskrupuloznega zadržanja svojega političnega vodstva. Iz tega sklepamo: naši nasprotniki so spričo svoje organizacijske nesposobnosti nesposobni, da bi nabrali dovolj hrane za svoje narode. V tem položaju pa se severnoameriška vlada prav nič ne sramuje, da udari po nemških vojnih ujetnikih. Tem ljudem, ki so na bojnih poljih kot boreci se vojaki padli v roke Amerikancem ter so jim izročenj na milost in nemilost, so zmanjšali njihov, gotovo ne dovolj izdaten obrok hrane. V tem ukrepu zremo na istega duha, ki se kaže pri razdejanju evropskih kulturnih spomenikov, pri streljanju na delavce sredi polja in obstreljevanju nem-

skih bolniških ladij, ki so označene z Rdečim križem. Ta duh obsoja samega sebe pred svetovno zgodovino.

Kaj zahtevajo Sovjeti od Turkov

Stockholm, 25. aprila. Balkanski dopisnik »Daily Express« javlja: Vsi znaki govorijo za to, da bo Sovjetska zveza postavila Turčiji tri zahteve in sicer:

1. Turčija ne sme več nadzorovati Dardanel.
2. Sovjetska zveza zahteva priklonitev dveh turško-armenskih obmejnih okrožij.
3. Turčija naj svojo ustavo demokratizira (to se pravi boljševizira).

Angleški dopisnik še poroča, da se Turčija o teh vprašanjih že pogaja po diplomatski poti z Moskvo.

Stockholm. Newyorška poročila z bojišč v Vzhodni Aziji pravijo, na napredujejo japonski napadi na otoku Okinavi. Ameriške časopisne vesti trde nadalje, da je Japoncem uspelo, da se si osvojili nazaj neko mesto in več krajev. Japonsko letalstvo pa postaja nevaren nasprotnik.

Ljudski grenadirji na pohodu

Zgled domobranstva

Lepo pohvalne besede je domobranec izrekel v svojem govoru v soboto prezident general Rupnik. Zahvalil se je vsem, poveljnikom in borcem, za velike uspehe, ki jih je v poldrugoletnem opravljanju svoje službe za blagor domovine in srečo naroda opravilo slovensko domobranstvo. Ko se jim je za njihovo požrtvovalnost posebej zahvalil, je prezident tudi povdaril, da bo kot poveljnik domobrancev v vseh okoliščinah in v vsakem slučaju ostal z njimi, ostal bo z ljudstvom in če bi usoda hotela, bo zanj v borbi z boljševizmom tudi rad pač.

Slovensko domobranstvo pa tudi zasluži vso pohvalo in vso zvestobo za veliko zvestobo v straži za ohranitev narodnih vrednot. Domobranstvo je zajelo tiste fante, ki so se že v Vaških stražah odločili za obračun s komunizmom; tem fantom so se po 8. septembru 1943 pridružili še tisoči idealnih fantov in moč iz mesta in z dežele. Marsikomu to ni bilo lahko, saj je na primer kmečki fant in kmet s tolikimi vezmi navezan na svojo zemljo in na svoj dom. Tudi mestna mladina je morala marsikaj žrtvovati, ko je z vso vero svoje mladosti zanosno stopila ob stran borcem iz kmečkih vrst. Tako se je v vrstah domobranstva zvarila tista lepa tovariška vzajemnost, ki je bila vedno največja odlika slehernega vojaške skupine. Ta vzajemnost je nato potegnila za seboj široke plasti našega naroda v protikomunistični usmerjenosti.

Med domobranci pa se je poleg vzajemnosti uveljavila še ena lepa lastnost, ki krasí slehernega vojaka. Ko so naši fantje prijemali za puške, da bi branili dom in vero, pri tem niso špekulirali na nobeno plat, niso imeli pri tem nobenih posebnih kliskarskih ali samovoljnih načrtov. Domobranci je vedno in povsod ščiti listega, ki je bil v stiski in pomagal tistemu, ki mu je komunizem prizadejal tolikšne nesreče. Idealizem je bil tisti, ki je našim najboljšim fantom odkazal mesto v domobranstvu in naši fantje so brez hrupa krenili v boj za tisto stvar, ki jim je sveta.

Tak idealizem pa obenem tudi edini usposablja vojaka za pravo junaštvu. V svojih dosedanjih bojih so domobranci dosegli izredne uspehe. V vseh okoliščinah so se izkazali kot pravi junaki in so vse težave in preizkušnje tudi kot pravi junaki znali prestopiti. V teh izrednih fazah nam mora biti domobranstvo svetel zgled in vse zdrave narodne sile morajo biti ob njem, kakor je to prezident Rupnik v svojem govoru podčrtal, ko je izjavil: »Vse razpoložljive sile na razpolago domobranstvu!«

Dimitrije Ljotić smrtno ponesrečil

S Primorskega prihaja žalostna novica, da se je blizu Ajdovščine smrtno ponesrečil g. Dimitrije Ljotić, vodja gibanja »Zbor« v bivši Jugoslaviji, bivši minister in zelo ugledni srbski publicist in časnikar.

Dimitrije Ljotić je kmalu po ustanovitvi Jugoslavije začel s političnim gibanjem, ki si je nadelo ime »Zbor« in je v svojih vrstah zbiral zlasti nacionalno in protikomunistično usmerjeno mladino. Bil je predvsem ideolog in je napisal več del, v katerih je polagal temelje in sestavljal program svojega gibanja. Po zlomu Jugoslavije je stopil še učinkoviteje v prve vrste borcev za rešitev srbskega naroda. Njegov delež pri izgradnji protikomunistične usmerjenosti srbskega naroda je bil zelo velik, stopil pa je tudi dojemsko na pomoč narodu v nesreči, ko je prevzel vodstvo obnove v razdejanem Smederevu, svojem rojstnem mestu.

Pokojni Dimitrije Ljotić je bil iniciator osnutka, kateremu je uspelo v sodelovanju z nemškimi četami razbiti prvi »titov« poskus ustvaritve UŽičke sovjetske republike. Tedaj so padle prve žrtve novega srbskega nacionalnega duha proti boljševizmu za novo narodno Srbijo. Vrste srbskih prostovoljcev so se po njegovi zaslugi lahko odpožile, da bodo lahko nudile močan odpor boljševizmu ter morajo gledati komunisti v teh vrstah hudega nasprotnika.

Zelo velike pa so tudi zasluge pokojnega Ljotića pri organizaciji združništva v Srbiji.

Umrli je v polnem delu za svoj narod. Bil je zgled idealnega in poštenega javnega delavca. Njegovim srbskim tovarišem izkazamo ob tej izgubi svoje iskreno sožalje!

~ ~ ~

Tito zahteva priključitev Hrvaške

Bern, 25. aprila. Jutranji časopisi poročajo iz Beograda, prestolnice balkanskih Titovih tolovajev, da je Tito ponovno zahteval priključitev vse Hrvaške pod svojo oblast. Poslal je tudi zahtevo Makedoncem na Grškem, da se združijo s svojimi plemenskimi brati Srbi. Angleški časopis »Evening Standard« piše k temu: S temi zahtevami zahteva sedaj Tito kot Moskvin pooblaščenec mnogo več od tega, kar so v Jalti določili Stalin, Roosevelt in Churchill.

Varčujte z elektriko!

Molk in osuplost v sovražnem taboru

Berlin, 25. aprila. Istega dne, ko je največji vojni hujskač Roosevelt hotel imeti govor, da bi pričel tako zvano svetovno zaščitno konferenco, kažejo časopisi v Angliji in Združenih državah sliko, ki jo lahko označimo za malodušno in vzemirjeno. Predvsem dejstvo, da trije zunanji ministri s predkonferenco niso zaključili, je vzelo dar govora tako angleškim kakor ameriškim novinarjem. Časopis so si edini da Stalin ne misli odstopiti niti za en korak od poljske politike, ki jo je pričel. Po prvi konferenci, ki so jo izvedli v Washingtonu trije zunanji ministri, je izjavil Molotov, da mora dobiti od Stalina nova navodila.

»New York World« piše, da dela Stalinov zunanji minister namenoma tako,

da ne bo mogoče doseči edinstva v poljskem vprašanju. Zdi se, da je San Francisco mrtvoorojeno dele.

Ostrino konflikta, ki je nastal med zapadnimi silami in Moskvo v zvezi s poljskim problemom, pa razjasnjuje diplomatski sodelavec »Daily Mail«, ki piše: Churchill je preložil svojo izjavo pred spodnjo zbornico, ker je Downing Street upal, da bo pridobil na času, dokler bi Moskva prikazala poljski problem. Dobro vedo, da je Churchill smatral za pravilno, da popusti v Jalti kolikor je bilo le možno ter zadovolji Stalinove želje.

Postalo pa je jasno, da z Moskvo ne bo možno doseči nobenih zadovoljivih rezultatov. Churchill hodi po poti, po kateri ni mogoče korakati dalje.

»New Leader« o zavezniški politiki

Zeneva. Angleški časopis »New Leader« obračunava v nekem izrednem članku z angloameriškim-boljševiškim svetovnim zarotništvom ter citira star grški pregovor: »Kogar bogovi hočejo uničiti, tega udarijo z blaznostjo«. Na vseh konferencah treh zavezniških sil, posebno v Jalti, tako pravi New Leader, so bili bogovi zelo jezni in izredno uspešno delovali.

Časopis se nato v posameznostih bavi z zavezniškimi načrti o uničenju in iztrebljenju Nemčije ter ugotavlja napram blagim komunistem, ki svetu prikrikujejo resnico, da hočejo zavezniški diktorati »Vansitariski-super-versaillski mir«.

Ze dancs pa lahko rečemo, da gre evel pot vodstvom imperialističnih sil, namreč Anglije, Združenih držav in Sovjetske zveze temni bodočnosti nasproti. Medtem ko so Nemci dali kontinentu enotnost in gospodarsko gotovost, so zavezniški prinesli narodom spricho svoje politike le zmedo, lakoto, emrt in posilstvo in leta tako zvane osvoboditve bo-

do v zgodovini Evrope imela isto mesto, kakor najstrašnejša doba po 30 letni vojni. Toliko je gotovo, da bo prišlo v primeru izpolnitve super-versaillskega diktata do najstrašnejšega izkoriščevalnega sistema, s katerim bi tri zavezniške veslele prinesle človeštvu stalno bedo, vojno in smrt. Ne le Nemčijo, hrbtenico Evrope bi »politiška blaznovež« popolnoma uničila, temveč bi tudi vsa Evropa padla v neizrečeno revščino in evropski prebivalci bi padli na stopnjo kuljev.

Angleški list je trdno prepričan, da bo rezultat te politike blaznovež revolucije evropskih narodov, ki bi si bili, če bi prišlo do super-versaillskega diktata, v nekaj letih edini, da je Nemčija bila sposobna, da je Evropa gospodarsko in politično združila ter osrčila, da pa so jo angloameriški plutokrati, povezani z azijskim boljševizmom pri tem ovirali. Evropa bo tedaj spoznala, in dojela, da so Združene države, Anglija in Sovjetska zveza Nemčijo uničevali zaradi tega, ker je bila Nemčija garant in edini sposobni zaščitnik evropske civilizacije.

Povsod sistematična morija

Zeneva. »Weeks Rewiew« piše, da snamejo boljševiki ob ugodni priložnosti masko osvobodilcev ter se poslužujejo vseh oblik nasilstev za insceniranje vstaj ali streljanja svojih političnih nasprotnikov, da na ta način pridejo do oblasti. Tako je bilo na Poljskem, na Balkanu, v Jugoslaviji, Romuniji in Bolgariji; kdo ve, če ne bodo kmalu deležne podobne usode tudi druge evropske dežele! V ostalem pa kljub Jalti še vedno prihajajo poročila, da lublinska vlada ni ukrenila pravih ukrepov za odpravo razmer, ki so podobne bratomorni vojski. Dejstva kažejo celo obratno sliko: lublinska vlada celo uprizarja in zagovarja sistematične umore pristašev londonskih Poljakov. Tudi Titova Srbija je zabredla v popolno zmešnjavo, kjer ljudje v stalnem strahu pred komunisti še komaj dihaajo. Razočaranje je tem večje, ker se je izkazalo, da so morale Združene države, ki so v tej zadevi intervenirale, pred Titovo diktaturo tako rekoč kapitulirati.

Zagreb. Izvedlo se je, da se je moralo sovjetsko odposlanstvo pri Titovi vladi zaradi obupnih prehranjevalnih raz-

mer v Beogradu preseliti v Novi sad. Sovjeti so sicer že takoj po prihodu v Srbijo obljubili večje količine živil; ob obljubljenih pošiljkah je prišlo doslej samo 40 vagonov bolgarske pšenice, ki pa je bila slaba in so jo morali vreči v Donavo. Belgrajsko komunistično mestno poveljstvo je pripisalo to nepoznano pošiljko pokvarjenega žita »sabotaži bolgarskih fašistov« in je zaradi tega zahtevalo nove aretacije v Bolgariji. Pri demonstracijah lačnega belgrajskega prebivalstva je prišlo do izgrede, ki so zahtevali dve smrtni žrtvi.

Švedska bo izročila baltske ladje

Berlin, 25. aprila. Švedska vlada je sedaj popustila boljševiškem izsiljevanju ter bo izročila Sovjetom ladje baltskih beguncev. Govor je o 644 ladjah, s katerimi so baltski begunci pribežali na Švedsko. Večina ladij so bila privatna last beguncev.

